

پیدایش بهائیت و نقش صهیونیسم در گسترش آن

سمیه نعمتی^۱

چکیده

استعمارگران همواره برای تحقق اهداف سلطه‌جویانه خود، به ایجاد و گسترش فرقه‌های ساختگی روی می‌آورند. یکی از این فرقه‌ها، بهائیت است که با هدف تضعیف بنیان‌های اعتقادی، متزلزل کردن باورهای دینی مردم، و کاهش نفوذ روحانیت در ایران و سایر کشورهای اسلامی پدیدآمده و توسعه‌یافته است. این فرقه از نظر فکری و ساختاری همسو با اندیشه‌های صهیونیستی است؛ اندیشه‌هایی که ریشه در باورهای دینی یهودی داشته و به‌مرور به شکل سیاست‌های استعماری، خود را نشان داده‌اند. پژوهش حاضر با روش توصیفی-تحلیلی و بهره‌گیری از منابع کتابخانه‌ای، به بررسی زمینه‌های شکل‌گیری و گسترش بهائیت، شرایط داخلی ایران، مداخله استعمارگران، عملکرد رهبران آن‌ها، ارتباط تنگاتنگ آن با رژیم صهیونیستی تا عصر حاضر می‌پردازد. یافته‌های پژوهش نشان می‌دهد که استعمارگران با استفاده از ظرفیت‌های اجتماعی، اقتصادی و سیاسی جوامع اسلامی، مفاهیم دینی را دگرگون ساخته و جریان‌هایی همچون بهائیت را در راستای اهداف سیاسی و اقتصادی خود به‌کار گرفته‌اند. بهائیت و صهیونیسم با منافع مشترک، در مسیر تحکیم سلطه فرهنگی، تفرقه‌افکنی مذهبی و استحاله اعتقادی، به همکاری مستمر پرداخته‌اند. امروزه نیز این همکاری در قالب حمایت‌های رسانه‌ای، اقتصادی و سیاسی تداوم دارد؛ چنان‌که مرکز اداری جهانی بهائیت در اسرائیل، با پشتیبانی نهادهای صهیونیستی، به فعالیت در حوزه تبلیغ، نفوذ و مظلوم‌نمایی مشغول است.

کلیدواژه‌ها: بهائیت، پیدایش، صهیونیسم، یهودی، شوقی افندی، نقش بهائیت

مقدمه

فرقه‌های نوپدید و انشعابات مذهبی، برخاسته از شرایط تاریخی و متأثر از تحولات اجتماعی، سیاسی و فرهنگی جوامع‌اند. دولت‌های استعمارگر نیز از این بسترها استفاده کرده و برای مقابله بانفوذ ادیان، جلوگیری از توسعه حکومت‌های اسلامی و اجرای طرح‌های استعماری خود، به ترفندهای گوناگون روی آورده‌اند. بهائیت نمونه بارز از این فرقه‌ها است که با تکیه بر آموزه‌های غیرعقلانی و اصولی، مغایر با عقاید مذهب شیعه، درصدد تحریف باورهای دینی مردم و کاهش اعتماد آنان به مذهب است. این فرقه با پشتوانه قدرت‌هایی چون صهیونیسم جهانی که یک جریان سیاسی-مذهبی است، با دردست‌داشتن ابزارهای تبلیغاتی و رسانه‌ها، در پی نفوذ و گسترش در جوامع مختلف از جمله ایران است. در این پژوهش تلاش شده است، روند پیدایش

^۱. طلبه سطح ۲، حوزه علمیه خاوران شهید مطهری (ره)، البرز sn.eng ۱۹۸۳@gmail.com

بهائیت، چگونگی ارتباط آن‌ها با دولت اسرائیل، نحو راه‌یابی این فرقه به سرزمین فلسطین با تأکید به عملکرد سران آن به ویژه شوقی افندی بررسی شود. همچنین دلایل حمایت متقابل میان بهائیت و صهیونیسم تبیین شده است. این تحقیق با روش توصیفی – تحلیلی است و به شیوه جمع‌آوری اطلاعات به صورت کتابخانه‌ای با رویکردی تاریخی تنظیم شده است.

اهمیت مسئله در این است که بسیاری از حرکت‌های سیاسی در جوامع اسلامی به‌ویژه ایران، برای مقابله با سلطه‌گران بیگانه و استبدادهای داخلی شکل می‌گیرد و مبتنی بر اتکای مردم به مذهب و رهبری علمای دینی است و آن ریشه در آموزه‌های ظلم‌ستیزانه و حمایت از مظلوم دارد که در اسلام به‌ویژه مکتب تشیع، بسیار بر آن تأکید شده است. سلطه‌گران به‌ویژه صهیونیست‌ها، با ایجاد و حمایت از فرقه‌هایی نظیر بهائیت، در پی تخریب پیکره اسلام و ایجاد تفرقه میان مسلمانان، به منظور تحقق اهداف خود هستند؛ از این رو، ضروری است چگونگی شکل گرفتن این گونه فرقه‌ها را دانسته و ارتباط آن‌ها را با سیاست‌های جهانی به‌ویژه صهیونیسم، فهمیده شود تا زمینه‌های گسترش تفکرات انحرافی و نفوذ آن‌ها در میان ملت‌ها از بین برود و اهداف آن‌ها بر ملا شود. هر چند استعمار و صهیونیسم در پی پنهان کردن روابطشان با فرقه بهائیت هستند؛ اما شواهد و مستندات گوناگون، بیان‌کننده پیوند بین آن‌ها است.

شکل‌گیری فرق‌ها و مذاهب و جریان‌های فکری مخالف در تاریخ تفکر اسلامی، از سده‌های نخستین اسلامی مطرح بوده است که برگرفته از اختلاف در معارف اعتقادات دینی است. در این بین بهره‌برداری‌های سیاسی بسیاری در طول تاریخ از آن شده است. امروزه نیز یکی از مهم‌ترین عوامل بهره‌کشی از ملت‌ها و امت‌های اسلامی است. با بررسی‌های انجام شده برخی پژوهشگران این موضوع را مورد توجه قرار داده‌اند از جمله:

۱. کتاب «بهائیت و صهیونیسم»، نوشته زینب‌السادات انوری، در سال ۱۳۹۱ به چاپ رسیده است در این کتاب، به‌طور کلی به روابط صمیمانه و همکاری نزدیک سران بهائیت با صهیونیسم پرداخته و به‌طور ویژه در مورد رژیم اشغالگر قدس بحث کرده است. خدمات و روابط سران بهائیت و صهیونیسم به‌خصوص در زمینه تشکیل رژیم صهیونیستی و موارد دیگر به‌طور گسترده، در فصول مختلف بررسی شده است. در پژوهش پیشرو به طور مختصر و در قالب یک مقاله پیدایش بهائیت و نقش صهیونیسم در آن بررسی می‌شود.

۲. کتاب «حلقه‌های یک زنجیر؛ همدلی و همکاری‌های بهائیت و اسرائیل»، نوشته محمد تهرانی در سال ۱۳۸۹ به چاپ رسیده است، این کتاب به ارتباط شوم بهائیت و اسرائیل به صورت مستند می‌پردازد و به گفتگوهای متعدد میان مسلمانان و بهائیان در این زمینه بر روی سایت‌های اینترنتی، به‌خصوص منقول از سایت بهائی پژوهی اشاره می‌شود و همراه با توضیحات مکمل ارائه داده است. پژوهش پیشرو علاوه بر بیان

ارتباط بهائیت با صهیونیسم و برخی مستندات تاریخی به نحوی پیدایش و زمینه‌های آن که در نقش صهیونیسم در ایجاد بهائیت دخالت دارد اشاره می‌کند.

۳. مقاله «بهائیت و اسرائیل؛ پیوند دیرین و فزاینده»، نوشته پویا شکیبا در سال ۱۳۸۶ به چاپ رسیده است. در این مقاله روابط فرقه بهائیت با صهیونیست را بررسی می‌شود. او پاسخ می‌دهد استمرار این روابط در بلندمدت نشانه تناسب و سنخیت آن‌ها با یکدیگر است و این واقعیت، نکته‌ای است که برای شناسایی ماهیت هر یک از طرفین بسیار مفید است. این مقاله بیشتر بر روی مستندات تکیه دارد. در پژوهش حاضر ارتباط چگونگی پیدایش بهائیت با صهیونیسم و برخی ریشه‌های آن بررسی می‌شود.

۴. مقاله «بهائیت و اسرائیل»، نوشته ابراهیم انصاری در سال ۱۳۸۶ به چاپ رسیده است. در این مقاله یادداشت‌هایی از عززی، حضور در ایران، ارتباط او با اسرائیل و روابط بهائیت با اسرائیل و سران دولت پهلوی ارائه می‌دهد. او برداشت‌هایی از آن یادداشت‌ها در مقاله نوشته است. در پژوهش حاضر به طور تفصیلی به نقش اسرائیل در توسعه بهائیت می‌پردازد.

وجه تمایز این پژوهش در این است که به نحو شکل‌گیری بهائیت و ارتباط سران به‌ویژه شوقی افندی با کشورهای دیگر و روند ارتباط آن با تشکیل اسرائیل و عوامل پیوند این دو، در گستره یک مقاله می‌پردازد. با توجه به شواهد و اسناد، پیدایش بهائیت و نقش صهیونیسم در گسترش آن بررسی می‌شود. این پژوهشگر در صدد است این مسئله را در چند محور زیر بررسی کند: ۱. روند پیدایش بهائیت ۲. بهائیت، متحد صهیونیست‌های یهودی ۳. بهائیت در جهان کنونی

۱_ مفهوم‌شناسی

۱_۱_ بهاء

واژه «بهاء» که به معنای درخشش و روشنی، جلال و شکوه است،^۱ برگرفته از دعای سحر و ادعیه دیگر و از نام‌ها و اوصاف خداوند است.^۲ مؤسسان فرقه بهائیت و پیش از آن‌ها، علی محمد شیرازی، به هر کس لقب خاص می‌دادند. از این‌رو سران این فرقه، خود را بهاء‌اله و عبدالبهاء و... نامیدند. میرزا حسینعلی نوری، لقب «بهاء الله» را در دشت بدشت به خود اطلاق کرد.^۳ او فرزند عباس نوری و بنیان‌گذار فرقه بهائیت است که منشعب شده از بابی‌گری است.^۴ نوائی در این باره گفته است: «نویسنده کواکب الدریه، معتقد است خود میرزا

۱. دهخدا، لغت‌نامه دهخدا، ص ۴۷۹.

۲. ملکی تبریزی، ترجمه المراقبات، ج ۱، ص ۵۱۶.

۳. اشراق خاوری، خلاصه تاریخ نبیل، ص ۲۶۹.

۴. همان.

حسینعلی این لقب را به خود داد، تا به ظاهر، اساس و بنیان و مشروعیتی برای مسلک خود دست‌وپا کند؛ نام این فرقه و حزب سیاسی، از این لقب، اقتباس و به آن شهره شده است.^۱ بهائیت فرقه‌ای است که از فرقه شیخیه و بابیت منشعب شده است.

۲- روند پیدایش بهائیت

آشنایی با نحوی پیدایش هر جریان سیاسی و اجتماعی، به مردم و پژوهش‌گران در فهم بهتر اندیشه‌ها و اهداف آن‌ها کمک می‌کند.

۱-۲ عوامل زمینه پیدایش بهائیت

حوادث و پدیده‌های اجتماعی و جنبش‌های سیاسی، تحت تأثیر شرایط و اقتضائات خاص و در بستر جامعه شکل می‌گیرد. پدیده‌ها معلول باورها، فرهنگ جامعه، اوضاع اجتماعی و اقتصادی، بسترهای مناسب سیاسی و عوامل خارجی مانند استعمارگران هستند.^۲ یکی از این پدیده‌ها، فرقه بهائیت است که ریشه‌های اصلی آن را در ایران می‌توان یافت.

۱-۱-۲ وضعیت داخلی ایران هنگام پیدایش بهائیت

وضعیت زمینه دینی و اعتقادی و تأثیر آن بر گرایش به فرقه‌های انحرافی

نبود درک صحیح از دین و باورهای نادرست اعتقادی، زمینه‌ساز گرایش بخش‌هایی از جامعه به فرقه‌های ضاله و جریان‌های انحرافی می‌شود. تجربه تاریخی ایران در دوره قاجار گواه روشنی بر این مدعاست. به عنوان نمونه، رنگ الهی بخشیدن به حکومت ناصرالدین شاه که به واسطه ناآگاهی دینی مردم صورت می‌گرفت، یکی از زمینه‌های بهره‌برداری حاکمیت از جهل توده‌ها برای تثبیت مشروعیت خود بود.

یکی دیگر از نمونه‌های تاریخی، قره‌العین، از چهره‌های مؤثر در شکل‌گیری فرقه‌های بابیت و بهائیت است که از نبود آگاهی عمومی نسبت به معارف قرآنی و مباحث بنیادین اعتقادی همچون خاتمیت و مهدویت بهره برد. او با تحریف این مفاهیم، آموزه‌های انحرافی خود را ترویج می‌کرد و ادعا می‌کرد که «خداوند ظهور کرده، قرآن منسوخ شده و کتابی جدید از آسمان برای ما نازل شده است که قوانینی برای ما مقرر کرده است.»^۳

یکی دیگر از شیوه‌های بهره‌برداری فرقه‌های ضاله، به‌ویژه بهائیان، استفاده از جهل مردم نسبت به مفاهیم الهی، بحث خاتمیت و مهدویت بود. این گروه‌ها با تحریف آیات قرآن و روایات، ظهور پیامبری جدید را توجیه می‌کردند. در پی آن، تلاش گسترده‌ای برای ترویج خرافات صورت گرفت که از جمله نموده‌های آن، گرایش

۱. حسنلو، استبداد، استعمار و بهائیت، ص ۱۷.

۲. همان، ص ۲۸.

۳. رضایی، بررسی بسترهای پیدایش فرقه ضاله بابیت و بهائیت، ص ۴۰.

محمدشاه قاجار به فرقه نعمت‌اللهی و ترویج صوفی‌گری و خرافه‌گرایی بود، دعانویسی و روی آوردن به دعانویسان به عنوان راه‌حلی برای رفع مشکلات در میان مردم رواج یافت. از سوی دیگر، اشتغال برخی علما به مباحث تکراری، عدم توجه جدی به جریان‌های نوظهور مانند بابیت و بهائیت، کم‌کاری در عرصه تبلیغ دینی و ارتباط ضعیف میان علمای برجسته با عموم مردم، موجب شد تا جامعه دسترسی مناسبی به معارف اصیل اسلامی، به‌ویژه در زمینه خاتمیت و مهدویت، نداشته باشد. این خلأ علمی و فرهنگی، بستری مناسب برای گسترش باورهای انحرافی و خرافات در میان مردم فراهم ساخت.^۱

وضعیت فرهنگی

فرقه‌ی بهائیت در دوره‌ی قاجاریه به‌وجود آمد. در آن دوران، درصد بالایی از مردم سواد نداشتند و در عقاید آن‌ها خرافات با رنگ و لعاب مذهبی رخنه کرده بود. هر فردی که این باورها را نمی‌پذیرفت، مورد مذمت قرار می‌گرفت.^۲ نبود ارتباطات گسترده، عدم انتشار روزنامه‌ها و ضعف در تبادل اطلاعات میان ایران و دیگر کشورها، سبب عقب‌ماندگی فرهنگی و اجتماعی جامعه گردیده بود. این شرایط موجب افزایش پذیرش عمومی نسبت به فرقه‌های نوظهور شد.^۳

وضعیت اقتصادی

بسیاری از مورخان، دوره‌ی قاجار را یکی از تاریک‌ترین دوره‌های تاریخی ایران می‌دانند؛ به گونه‌ای که قحطی، رکود اقتصادی، بیماری‌های واگیردار، و جنگ‌های داخلی، جان هزاران نفر را گرفت. در چنین فضای اقتصادی، ادعاهای مدعیان بابیت که خود را منجی می‌خواندند، برای مردم روزنه‌ای از امید بود. نخستین گروه از پیروان این فرقه را، روستاییان فقیری تشکیل می‌دادند که در اراضی متعلق به اربابان بهایی زندگی می‌کردند. نفوذ مالکان بهایی تا دوره‌ی پهلوی ادامه یافت و با اجرای سیاست اصلاحات ارضی در دهه‌ی ۱۳۴۰، که منجر به سلب مالکیت از مالکان مسلمان و ایجاد آشفتگی در ساختار مدیریت روستایی شد، زمینه برای قدرت‌گیری بیشتر بهاییان فراهم گردید.^۴

وضعیت اجتماعی

پس از جنگ‌های ایران و روسیه به سبب ارتباط بیشتر ایرانیان با فرهنگ اروپایی، سیری از تفکر نوگرایانه در ایران ایجاد شد. تعداد بسیاری از اهل تفکر، حتی عامه‌ی مردم به این نوگرایی روی آوردند. در پی آن،

۱. رضایی، بررسی بسترهای پیدایش فرقه ضاله بابیت و بهائیت، ص ۴۰ تا ۵۲.

۲. نصری، نقدی بر اصول دوازده گانه بهائیت، ص ۹.

۳. رضایی، بررسی بسترهای پیدایش فرقه ضاله بابیت و بهائیت، ص ۵۳.

۴. محمدی، جریان‌شناسی بهائیت، ص ۲۶.

رژیم صهیونیستی مراسمی به منظور افتتاح بنای مرکز تجمع بهائیان در ارتفاعات کرمل در شهر حیفا برگزار کرد. این اقدام در پی گردهمایی سراسری سران بهائیت در نیویورک در سال ۱۹۹۲ میلادی، زیر نظر سازمان‌های اطلاعاتی سیا و موساد بود که به منظور ساخت زیارتگاه برای پیامبر بابی‌ها، توسط مقامات اسرائیلی به اجرا درآمد تا مکانی برای زیارت این فرقه باشد. در این مراسم، تعدادی از مسئولان سیاسی، اقتصادی و امنیتی اسرائیل و نیز بعضی از بهائیان اروپا و آمریکا حضور داشتند.^۱

برخی اهداف این مراسم، که برگزارکنندگان آن خواهان نشر گسترده آن، توسط رسانه‌های بین‌المللی بودند، عبارت‌اند از: ۱. آمادگی دولت اسرائیل برای میزبانی تمامی بهائیان جهان، به‌ویژه بهائیان کشورهای اسلامی؛ ۲. آثار مدرن و پیشرفته این دیانت که متناسب با جهان قرن ۲۱ است، به زبان و لهجه‌های مختلف ترجمه و انتشار یافته است و می‌تواند برابر نگرش‌های عقب‌مانده و متحجرانه بایستند؛^۳ گسترش جهانی بهائیت؛ گفته شده تعداد بهائیان خواهان دولت اسرائیل، بیش از ۶ میلیون نفر است.^۲

بهائیت امروز یک تشکیلات بین‌المللی است. مقر آن در اسرائیل است و بیشترین پیروان آن، در کشور آمریکا ساکن هستند. تشکیلات آن‌ها در کلیه کشورهای جهان به‌خصوص کشورهای آفریقایی و آسیایی شعبه دارد و در خدمت تبلیغ این فرقه قرار گرفته‌اند.^۳ همچنان بهائیان بر سر منافع مشترکشان از یکدیگر حمایت می‌کنند. نمونه آن پیامی است که بیت‌العدل در تاریخ ۱۳ مهر ۱۴۰۳ خطاب به مؤسسات بهائی منتشر کرد؛ ضمن تأمین امنیت اماکن بهائی توسط اسرائیل و اقدامات رفاهی این اماکن، از بهائیان خواسته است با رعایت احتیاط، سفرهای زیارتی خود را به اماکن مقدس این فرقه در سرزمین‌های اشغالی ادامه دهند. هدف از آن، تقویت روحیه بهائیان، کمک به رژیم صهیونیستی جهت حفظ آرامش و روحیه دادن به این رژیم در مقابل ایران و جبهه مقاومت است.^۴

۱-۴- بهائیت و رسانه‌های وابسته صهیونیسم

رسانه‌های وابسته به صهیونیسم به حمایت از فرقه بهائیت می‌پردازند. جهت‌گیری تبلیغات آن‌ها بر محور مظلوم‌نمایی بهائیان و حق آزادی عقیده به‌ویژه در برابر جمهوری اسلامی ایران است که از منظر آن‌ها، سرزمین موعود محسوب می‌شود.^۵ در این راستا، بیت‌العدل حیفا با صرف میلیون‌ها دلار برای خرید زمان رسانه‌ای و استفاده از ماهواره‌ها و همچنین حمایت از شبکه‌های ماهواره‌ای، تبلیغاتی علیه اسلام و جمهوری اسلامی ایران

۱. پیوند و همکاری متقابل بهائیت و صهیونیسم، نصوری، ص ۲۵۵.

۲. همان.

۳. زاهدی، بهائیت در ایران، ص ۲۸۵.

۴. وبسایت بهایی پژوهی <https://bahairesearch.org>

۵. زاهدی، بهائیت در ایران، ص ۲۸۴.

به راه انداخته و تلاش دارد بهائیت را به عنوان یک دین رسمی در کنار ادیان الهی معرفی کند.^۱ در ادامه حمایت رسانه ها، در بخش انگلیسی برنامه رادیوئی کشور اسرائیل به نام «کل زایون»، گوینده رادیو توضیح می دهد که در حال حاضر کشور اسرائیل نه تنها مرکز دیانت کلیمی و مسیحی و اسلام است بلکه دیانت چهارمی نیز وجود دارد که دیانت بهائی است و کانون اصلی آن در این سرزمین است. سپس روحیه ماکسول از تاریخچه باب و بهاء الله مؤسس فرقه بهایت و دفن آن ها در فلسطین توضیح می دهد: «... استقرار صلح اعظم دنیائی هدف اصلی و اساسی دیانت بهائی است و... آرزوی هر فرد بهائی این است که برای زیارت مولای خویش به کشور اسرائیل سفر کند.»^۲

۲-۴- مدیران صدای آمریکا تا حیفا

در حال حاضر، تمامی ابزارهای امپریالیستی و صهیونیستی در تلاش هستند تا انتقام جریان بهائیت را از جمهوری اسلامی ایران بگیرند به همین دلیل، شبکه های بسیاری در کشورهای مختلف به ویژه انگلیس و آمریکا بر علیه ایران ایجاد شدند که بسیاری از کارمندان آن ها بهایی هستند و ارتباط چشمگیری با اسرائیل دارند؛ از جمله صدای آمریکا^۳ که احمد رضا بهارلو اولین رئیس بخش فارسی آن بود. او بهایی نبود؛ اما تمایل بسیاری به نزدیکی با بهاییان داشت و کارمندان بخش فارسی خود را از میان همکاران بهایی ایرانی استخدام می کرد. بعدها، با آغاز کار تام لینسون که خود از اعضای جامعه لابی یهودیان در ایالات متحده محسوب می شود شیلا گنجی را که از بهاییان سرشناس و از اعضای جامعه بهایی در سازمان ملل متحد است، در آوریل ۲۰۰۴ به عنوان رئیس بخش فارسی مشغول به کار کرد. گروهی از مهمترین بهاییان را جزء مدیران صدای آمریکا کرد که از مشهورترین آن ها، آوی داویدی از مهره های اصلی رسانه های جامعه جهانی بهائیت بود. آوی داویدی نقش تعیین کننده ای در پیشبرد بهایی سازی صدای آمریکا ایفا می کند. او با اخراج تعداد بسیاری از کارمندان مسلمان تبار صدای آمریکا، افراد نام آشنا تلویزیون صدای «دوست ارگان رسمی بهائیون» را در حیفا و اسرائیل به کار می گیرد.

هنگامی که مدیریت صدای آمریکا، از سال ۲۰۰۷ به جیمز گلاسمن، رئیس هیئت مدیره رسانه های خارجی ایالات متحده سپرده شد، از همان آغاز، ارتباط تنگاتنگی را با محافل بهاییان ایالات متحده و حیفا در اسرائیل برقرار کرد. گواه این سخن، ارتباطات او با بهروز بهبودی، مدیر و بنیان گذار موسسه ای معروف،^۴ از بهائیان

۱. محمدی، جریان شناسی ص ۱۳۹.

۲. نجفی، بهائیان، ص ۷۰۷.

۳. VOA PNN

۴. Council for Democratic Iran

شناخته شده است که در سفری در اوایل سپتامبر ۲۰۰۸ به اسرائیل در حیفا با او دیدار کرد. از آن پس فرایند به کارگیری بهائیان در تلویزیون فارسی صدای آمریکا به نسبت گذشته اوج گرفته است.^۱ همچنان ارتباط نزدیکی بین بهائیت و اسرائیل در همکاری رسانه‌ای، در حمایت و گسترش مبانی و تبلیغ فرقه بهائیت وجود دارد.

نتیجه

با بررسی‌هایی که در پژوهش حاضر انجام گرفته است، تلاش شد، روند پیدایش و گسترش بهائیت را باتوجه به وضعیت داخلی ایران، نفوذ استعمارگران و اسناد بررسی شود و ارتباط آن را با سرزمین فلسطین و نقش صهیونیسم باتوجه به عملکرد سران آن مطرح گردد. یافته‌های حاصل از آن به شرح زیر است:

۱. بسترهای فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی جامعه ایران در دوره قاجار، به‌ویژه باور به مهدویت، زمینه‌ساز پیدایش جریان‌هایی چون شیخیه شد. علی‌محمد شیرازی با بهره‌گیری از این بسترها، فرقه بابیت را بنیان نهاد و پس از مدتی، میرزا حسینعلی نوری (بهاءالله) جریان بهائیت را ایجاد کرد. این فرقه‌ها در جریان حوادثی چون شورش‌های استانبول و تعارض‌های داخلی، به فلسطین تبعید شد. در این مدت سران این فرقه‌ها مورد حمایت استعمارگرانی چون روسیه و انگلیس قرار گرفتند.

۲ تشکیل دولت اسرائیل در سرزمین فلسطین با پشتیبانی استعمارگران، شرایط را برای گسترش نفوذ بهائیت فراهم ساخت. شواهد نشان می‌دهد که پیش از تأسیس رسمی دولت اسرائیل، میان یهودیان صهیونیست و رهبران بهائی ارتباط وجود داشته است؛ تبلیغات آشکار و پنهان، حمایت‌های اقتصادی و ساخت مراکز اداری فرقه در اراضی اشغالی. هدف مشترک آن‌ها نابود کردن پایه‌های اعتقادی ادیان ابراهیمی به‌ویژه اسلام و سلطه بر کشورهای مختلف است. همچنین، بهائیان در کشورهای اسلام به عنوان ابزار نفوذ و جاسوسی عمل کرده و با تفرقه افکنی میان اعراب و مسلمانان، بهره‌گیری از منابع مالی و به پشتوانه نهادهای فراماسونری و صهیونیستی، زمینه‌های گسترش فرقه خود را فراهم کرده‌اند. در دوران حکومت پهلوی، این حمایت‌ها در ایران به اوج خود رسید.

۳. بعد از پیروزی انقلاب اسلامی با هشدار امام خمینی درباره خطر فرقه بهائیت و مستندات به دست آمده، اندیشه‌ها و فعالیت‌های این فرقه بر ملا شد. در پی آن، بهائیان با بهره‌گیری از ابزارهای رسانه‌ای، کمک‌های مالی گسترده و حمایت‌های سیاسی قدرت‌هایی چون انگلیس، آمریکا و صهیونیسم، تلاش کردند چهره‌ای مظلوم از خود نشان دهند.

۱. مؤسسه فرهنگی هنری موعود عصر، ماهنامه موعود، ج ۱۰۷، ص ۷۱، ۷۲

تبیین نادرست آموزه‌های دینی، وضعیت اقتصادی و اجتماعی نامناسب و سیاست‌های بیگانگان، سبب جذب مردم به فرقه‌های انحرافی می‌شود. از آنجاکه تفکر بهائیت، همچنان در جهان در حال گسترش است، بیان روند پیدایش فرقه بهائیت، ارتباط فکری آن‌ها با صهیونیست و مطالعه تاریخ، سبب می‌شود بینش سیاسی و آگاهی مردم افزایش یابد. پس همچنان پرداختن به این موضوع برای جامعه علمی، لازم و ضروری است.

فهرست منابع

۱. افراسیابی، بهرام، تاریخ جامع بهائیت (نوماسونی)، تهران: مهر فام، چاپ دهم، سال ۱۳۸۲ ه. ش.
۲. اشراق خاوری، عبدالحمید، مجموعه الواح بهاء الله، بی جا، بی تا.
۳. حسنلو، امیرعلی، استبداد، استعمار و بهائیت. قم: مرکز مدیریت حوزه های علمیه، سال ۱۳۹۴ ه. ش.
۴. تقی پور، محمد تقی واکاوی ماهیت جنبش امام خمینی در دوره نخست (۱۳۴۳-۱۳۴۰)؛ براساس تحلیل «نقطه کانونی خطر»، فصلنامه مطالعات تاریخی سال هجدهم، ش ۶۹، تابستان ۱۳۹۹ ه. ش.
۵. دفتر پژوهشهای موسسه کیهان، نیمه پنهان سایه روشن بهائیت، تهران: انتشارات کیهان، چاپ اول، جلد ۲۵، سال ۱۳۸۵ ه. ش.
۶. دهخدا، علی اکبر، فرهنگ متوسط دهخدا، زیر نظر جعفر شهیدی، چاپ دوم، تهران: موسسه انتشارات دانشگاه، سال ۱۳۸۹، ۱۳۹۰ ه. ش.
۷. روزبهانی، علیرضا، تحلیل و نقد بهائیت، قم: صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران مرکز پژوهش‌های اسلامی، سال ۱۳۸۹ ه. ش.
۸. زاهد زاهدانی، سعید، بهائیت در ایران، (با همکاری محمدعلی سلامی)، تهران: انتشارات مرکز اسناد انقلاب اسلامی، چاپ اول، سال ۱۳۸۰ ه. ش.
۹. شهبازی، عبدالله، جستارهایی از تاریخ بهائی‌گری در ایران، فصلنامه تاریخ معاصر ایران، ش ۲۷، پاییز ۱۳۸۲ ه. ش.
۱۰. شهبازی عبدالله، یهودیان و گسترش بابی‌گری و بهایی‌گری، فصلنامه موعود، ش ۹۳، آبان ۱۳۸۷
۱۱. کریمی، مرزبان، درباره فرهنگ، شهرکرد: سدره‌المنتهی، سال ۱۳۸۵ ه. ش.
۱۲. عبدالله شهبازی، نظریه توطئه، صعود سلطنت پهلوی و تاریخنگاری جدید در ایران، تهران: موسسه مطالعات و پژوهش‌های سیاسی، سال ۱۳۷۷ ه. ش.
۱۳. طباطبایی، محیط و دیگران، بهائیت آنگونه که هست، تهران: موسسه فرهنگی مطبوعاتی جام‌جم، سال ۱۳۸۷ ه. ش.

۱۴. محمدی، علیرضا، **جریان شناسی بهائیت**، قم: دفتر نشر معارف تابستان، چاپ چهارم، سال ۱۳۹۱ ه. ش.
۱۵. ملکی تبریزی، میرزاجواد، **ترجمه المراقبات**، چاپ سوم، قم: موسسه الاعتصام، سال ۱۴۱۶ ق.
۱۶. موسوی زاده، حسین علی، **بهائیت**، قم: پژوهشکده باقرالعلوم علیه السلام (مرکز مدیریت حوزه های علمیه)، سال ۱۳۹۴ ه. ش.
۱۷. موید، حبیب، **خاطرات حبیب**، تهران: موسسه ملی مطبوعات امری، ۲۹ بدیع.
۱۸. مؤسسه فرهنگی هنری موعود عصر، **ماهنامه موعود**، ش ۱۰۷، سال چهاردهم، دی ۱۳۸۸ ه. ش.
۱۹. نجفی، محمد باقر، **بهائیان**، تهران: مشعر، سال ۱۳۸۳ ه. ش.
۲۰. نصری، علی، **نقد اصول دوازده گانه بهائیت**، اصفهان: نشر گویا، سال ۱۳۸۲ ه. ش.
۲۱. نصوری، محمدرضا، **پیوند و همکاری متقابل بهائیت و صهیونیسم**، مجله انتظار موعود، ش ۱۸، سال ۱۳۸۵ ه. ش.
۲۲. وبسایت بهایی پژوهی <https://bahairesearch.org>